

KVVY

Pirkanmaan haja-apu -hankkeen jätevesineuvonta vuonna 2017

Loppuraportti

Lauri Sillantie 2017

Tekijä	KVVY ry, Lauri Sillantie
Otsikko	Pirkanmaan haja-apu -hankkeen jätevesineuvonta, loppuraportti
Hankeaika	1.4.–31.10.2017
Hankealue	Pirkanmaa
Rahoitus	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
<p>Tiivistelmä</p> <p>Pirkanmaan haja-apu 2017 oli Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n (KVVY) toteuttama haja-asutusalueen jätevesineuvonnan hanke. Hanke oli jatkoa vuodesta 2008 alkaen tehdylle neuvontatyölle. Hanke rahoitti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristöministeriön haja-asutuksen jätevesineuvontamäärärahoista. Neuvontatyötä tehtiin yleisneuvontana. Hanke toteutettiin ajalla 1.4.–31.10.2017.</p> <p>Jätevesilainsäädännön isoista muutoksista johtuen neuvontaa tehtiin aiemmista vuosista poiketen vain yleisneuvontana. Hankkeen yksi pääpainoista oli aikaisempina vuosina neuvontaa saaneiden kiinteistöjen tiedottaminen lainsäädännön muutoksista. Tiedotuksen pääkanava oli muutoksista kertonut tiedotepostikortti. Kortti lähetettiin yhteensä 2841 kiinteistölle, joilla oli aiempien vuosien neuvontahankkeissa todettu olevan saneeraustarvetta. Lisäksi yleisneuvontaa annettiin neljällä neuvontapisteellä ja kahdessa yleisötilaisuudessa yhteensä 134 henkilölle. Puhelin- ja sähköpostineuvontaa annettiin 107 kiinteistönomistajalle.</p> <p>Neuvonnassa korostui erityisesti uusitun lainsäädännön tulkitsemisen haasteet. Osalla neuvottavista kiinteistönomistajista oli havaittavissa sekaannusta lainsäädännön vaatimuksista, vaikka muutoksessa haettiin osaltaan juuri lainsäädännön selkeyttä. Hankaluutena tuntui olevan ainakin vesistön määrittely, erityisesti pienempien vesistöjen kohdalla. Neuvontatarve ei näyttänyt poistuneen lainsäädännön uudistamisen yhteydessä, vaan puolueettomalle neuvonnalle tuntui edelleen olevan tarvetta sekä haja-asutusalueen asukkailla että kesämökkien omistajilla.</p>	

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO.....	1
2.	HANKEORGANISAATIO	2
3.	HANKKEEN TIEDOTUS- JA YLEISNEUVONTATOIMET	2
3.1	Tiedotuspostikortti.....	2
3.2	Viestintätoimet.....	3
3.3	Puhelin- ja sähköpostineuvonta.....	5
3.4	Neuvontapisteet tapahtumissa ja yleisötilaisuudet.....	5
4.	KOKEMUKSET.....	5

LIITTEET:

Liite 1. Yhteenveto KVVY:n jätevesineuvonnasta Pirkanmaalla vuosina 2008-2017

Liite 2. Tiedotuspostikortti lainsäädännön muutoksesta

Liite 3. Yhteenveto hankkeen viestintätoimista

Liite 4. Yhteenveto hankkeen yleisneuvontatapahtumista

1. JOHDANTO

Haja-asutusalueen jätevesilainsäädännöstä on käyty keskustelua yli kymmenen vuotta. Vanhojen kiinteistöjen saneerausvaatimukset ja –aikataulu on koettu osin liian vaativiksi, minkä johdosta lainsäädäntö päätettiin uudistaa. Uudet hajajätevesimääräykset astuivat voimaan 3.4.2017. Suurin osa valtakunnallisesta jätevesienkäsittelyn säädöksistä nostettiin muutoksessa suoraan ympäristönsuojelulakiin (527/2014) aikaisemman hajajätevesiasetuksen sijaan. Lisäksi annettiin uusi asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017).

Lainsäädännön vaatimusten lisäksi myös jätevesijärjestelmien toimivuudesta on esitetty erilaisia näkemyksiä vuosien saatossa. Asukkaille kokonaistilanne on ollut hankala. Kiinteistönomistajien on ollut vaikea tietää, mitä omalla kiinteistöllä olisi järkevintä tehdä ja missä vaiheessa. Yli puolet vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmistä on aikaisempien neuvontahankkeiden perusteella kuitenkin yli 25 vuotta vanhoja. Jätevesijärjestelmän elinkaareissa se tarkoittaa, että kunnostustoimia tarvitaan pikaisesti. Moni on kuitenkin lykännyt asiaan tarttumista ja odottanut tilanteen selkiytymistä.

Kevään lainsäädännön muutokset liittyivät pääosin jätevesijärjestelmän saneerausaikatauluun. Erityisen herkillä alueilla jätevesijärjestelmän saneeraus tulisi tehdä niin, että puhdistusvaatimukset täyttyvät viimeistään 31.10.2019. Erityisen herkeksi alueiksi määriteltiin I ja II-luokan pohjavesialueet sekä 100 metrin vyöhyke vesilainmukaisesta vesistöstä. Muilla alueilla järjestelmän saneerauksen voi nyt tehdä vapaalla aikataululla, mutta kuitenkin viimeistään tiettyjen isompien remonttien yhteydessä. Lainsäädännön puolesta saneeraus tulee muilla alueilla tehdä viimeistään kun rakennetaan vesikäymälä tai tehdään iso vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- tai muutostyö. Järjestelmä tulee saneerata myös kun kiinteistöllä tehdään luvanvarainen rakennuksen rakentamiseen verrattava korjaus- tai muutostyö. Säädösmuutoksissa jätevesien puhdistusvaatimukset säilyivät ennallaan eikä uudisrakentamisen vaatimuksiin puututtu.

Kokemaenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVY) on tehnyt puolueetonta jätevesineuvontaa Pirkanmaalla vuodesta 2007 alkaen. Neuvontaa on tehty sekä Maaseuturahaston rahoituksella vuosina 2008–2012 että Pirkanmaan ELY-keskuksen rahoituksella vuosina 2012–2017. Lisäksi yhdistys on tehnyt jätevesineuvontaa Hämeessä Hämeen ELY-keskuksen rahoituksella vuosina 2013–2017. Vuoden 2017 syyskuuhun mennessä yhdistys on antanut kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa yli 8300 kiinteistöllä, joista noin 4800 käyntiä Pirkanmaan kunnissa. Lisäksi Pirkanmaalla on pidetty yli 160 yleisötilaisuutta, jotka ovat tavoittaneet yli 4900 asukasta. Neuvontatyön jakautuminen kunnittain Pirkanmaalla vuosina 2008–2017 on esitetty taulukkona liitteessä 1.

Pirkanmaan haja-apu 2017 –hanke jatkoi aiemmissä hankkeissa tehtyä neuvontatyötä. Hankkeen tavoitteena oli yleisneuvonnan keinoin toteuttaa haja-asutuksen jätevesineuvontaa Pirkanmaalla. Hankkeen toiminnallinen pääpaino oli aikaisempina vuosien neuvottujen kiinteistöjen tiedottaminen muuttuneesta lainsäädännöstä. Lisäksi tarjottiin puhelin- ja sähköpostineuvontaa koko Pirkanmaan alueella ja yleisneuvontaa muutamien tapahtumien yhteydessä. Hanke toteutettiin yhteistyössä Pirkanmaan kuntien kanssa.

Hanketta rahoitti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristöministeriön haja-asutuksen jätevesineuvontamäärärahoista. Hanke päättyi 31.10.2017.

2. HANKEORGANISAATIO

Hankkeen osa-aikaisena vastaavana jätevesineuvojana toimi FM Lauri Sillantie, jonka tehtäviin kuului vastata operatiivisesta toiminnasta, tehdä yleisneuvonta- ja sidosryhmätyötä sekä hoitaa hankkeen raportointi. Sillantie vastasi myös samaan aikaan toteutetun Hämeen neuvontahankkeen operatiivisesta toiminnasta.

Hankkeen osa-aikaisena hankevastaavana toimi FM Satu Heino. Hankevastaavan tehtävänä oli vastata hankkeen hallinnon ja rahoituksen hoitamisesta sekä kuntayhteistyöstä. Hankkeen kirjanpidosta vastasi KVVY:n taloushallinto.

Hanketta varten ei perustettu ohjausryhmää, mutta hanketta ohjasi Pirkanmaan ELY-keskuksen johtava vesitalousasiantuntija Kaija Joensuu.

3. HANKKEEN TIEDOTUS- JA YLEISNEUVONTATOIMET

Keväällä 2017 voimaan astuneet uusi ympäristönsuojelulaki (527/2014) ja jätevesiasetus (157/2017) toivat jätevesien käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön isoja muutoksia. Muutosten laajuuden takia katsottiin, että myös aikaisempina vuosina neuvontaa saaneille olisi hyvä kertoa muutoksen vaikutuksista. Myös yleisneuvonnan tarve nähtiin selkeänä ja edellisiä vuosia suurempana. Hanke tarjosi puhelin- ja sähköpostineuvontaa koko Pirkanmaan alueella ja piti muutamia neuvontapisteitä tai oli osallisena yleisötilaisuuksissa. Pyyntöjä kylätapahtumiin osallistumisesta tuli enemmän kuin hankkeen resurssien puitteissa oli mahdollista osallistua. Hanke myös osallistui valtakunnalliseen jätevesiviikkoon tiedotteiden ja medianäkyvyyden osalta.

3.1 Tiedotuspostikortti

Jätevesilainsäädännön isojen muutosten takia hankkeen yksi päätavoite oli tarjota luotettavaa ja puolueetonta tietoa lainsäädännön muutosten vaikutuksista kiinteistönomistajille. Muutosten laajuuden takia nähtiin tärkeänä tiedottaa vaikutuksista myös aikaisempien neuvontahankkeiden toimesta neuvontaa saaneille. Lainsäädännön muutoksen pääkohdista toteutettiin B5-kokoinen tiedotepostikorttiin (liite 2). Postikortti postitettiin vuosina 2010-2016 kiinteistökohtaista neuvontaa saaneille kiinteistöille, joilla oli neuvontakäynnillä todettu tarvetta jätevesijärjestelmän saneeraukselle. Tiedotepostikortin lopullinen taitto, painotyö ja postitus tilattiin ostopalveluna. Postikortti postitettiin yhteensä 2841 kiinteistölle Pirkanmaalla. Postikortin perusteella puheluita ja kysymyksiä sähköpostilla tuli yhteensä 36 kpl. Postikortissa oli lainsäädännön muutoksen lisäksi lisätietoa järjestelmän uusimisesta ja mm. jätevesiosaaajien tietopankin nettiosoite. Kortissa oli myös linkki Suomen ympäristökeskuksen jätevesineuvonnan asiakastytyväisyys- ja vaikuttavuuskyselyyn.

Lainsäädäntö muuttui 3.4.2017
– jätevesien puhdistusvaatimukset säilyivät

Jätevedet tulee puhdistaa tehokkaasti kaikilla alueilla

- Puhdistuksen perustaso fosforin, typen ja orgaanisen aineen osalta on määritelty lainsäädännössä
- Kunnat voivat määrätä alueellisesti perustasoa tiukempia vaatimuksia

Ennen vuotta 2004 rakennetuilla kiinteistöillä on siirtymäaikaa saneerausten tekemiselle

Alle 100 m vesistöistä ja pohjavesialueet

- Järjestelmät on oltava kunnossa **31.10.2019** mennessä
- Määräaikaan voi hakea kunnasta lykkäystä, jos kuormitus on huomattavan vähäistä tai toimet kohtuuttoman kalliita ja teknisesti vaativia

Yli 100 m vesistöistä (esim. järvet, joet ja purot)

- Saneerausajankohdan voi valita itse
- Saneeraus on tehtävä **viimeistään** vesi- ja viemärijärjestelmään kohdistuvan remontin tai muun isomman luvanvaraisen peruskorjauksen yhteydessä

• Uudistuneissa säädöksissä painotetaan erityisesti ammattitaitoisen suunnittelun merkitystä

• Järjestelmän säännöllinen hoito ja huolto ovat edellytys puhdistamon hyvälle toiminnalle ja järjestelmän pitkälle käyttöiälle

LUONTO JA NAAPURIT KIITTÄÄ HYVIN TOIMIVAA JÄRJESTELMÄÄ!

JÄRJESTELMÄN KÄYTTÖIKÄ ON 15-25 VUOTTA UUSI AJOISSA!

KVVY Lisätietoa jätevesistä kvvy.fi/jatevesi

Tiedotteen on tehnyt KVVY ry huhtikuussa 2017 osana Hämeen ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten rahoittamia jätevesineuvontahankkeita.

Kuva 3.1. Tiedotepostikortin etupuoli.

3.2 Viestintätoimet

Hanke julkaisi jätevesijärjestelmiin liittyen 5 valmista juttuvinkkiä koko Pirkanmaan mediat kattavana jakeluna. Lisäksi julkaistiin 3 paikallista tiedotetta koskien yleisneuvontatapahtumia. Juttuvinkkien ja tiedotteiden pohjalta hakkeelle tuli tietoon 9 paikallislehtien tekemää juttua. Lisäksi lehtien ja kuntien sivuilla oli muutamia tiedotteita neuvonnasta. Tiedotejakelussa on useita kymmeniä tiedotusvälineitä, joilta tuli runsaasti yhteydenottoja tiedotteista. Jakelun laajuuden vuoksi tiedotuksen onnistumisen seuranta on haastavaa ja juttuja tehtiin todennäköisesti enemmän kuin hankkeen tietoon tuli.

Hanke tiedotti yleisneuvonnan saatavuudesta nettisivuillaan www.kvvy.fi/jatevesi. Hanke myös julkaisi kuvia ja juttuja yhdistyksen Facebook- ja Instagram-tileillä. Yhteenveto hankkeen tiedotustoimista on koottu liitteeseen 3.

Vain huollettu jätevesijärjestelmä toimii hyvin

Jätevesilaki koskee erityisesti rantamökkejä

Tauno ja Lasse Muotila keskustelivat mökin jätevesiasioista jätevesineuvoja Lauri Sillantien kanssa.

Kuva 3.2. Esimerkkejä hankkeesta tehdyistä lehtijutuista.

3.3 Puhelin- ja sähköpostineuvonta

Lehtijuttujen, tiedotepostikortin ja muun tiedottamisen myötä hankkeelle tuli yhteensä 107 neuvontapuhelua tai kysymystä sähköpostilla. Yhteydenotot liittyivät yleensä joko suunniteltuun jätevesijärjestelmän saneeraukseen tai tiedotepostikortin herättämiin kysymyksiin lainsäädännöstä. Myös etenkin kesämökkien omistajat kyselivät heidän järjestelmien riittävydestä varustelutasoon nähden.

3.4 Neuvontapisteet tapahtumissa ja yleisötilaisuudet

Hanketta pyydettiin useisiin kylätapahtumiin antamaan jätevesineuvontaa. Neuvontapisteitä pidettiin neljä ja hanke oli puhujana kahdessa yleisötilaisuudessa. Lisäksi jätevesiesitteitä ja hankkeen yhteystiedot olivat saatavilla kuudessa tapahtumassa. Neuvontapisteillä ja tilaisuuksissa tavoitettiin yhteensä 134 henkilöä. Kesäkiertueen neuvontatapahtumat listattiin myös yhdistyksen nettisivuille www.kvvy.fi/tapahtumakalenteri ja niitä mainostettiin yhteistyötahojen verkostojen kautta. Yhteen veto hankkeen yleisneuvontatapahtumista on koottu liitteeseen 4.

4. KOKEMUKSET

Vuoden 2017 neuvonnassa korostui erityisesti uusitun lainsäädännön tulkitsemisen haasteet. Edellisiin vuosiin verrattuna oli osalla neuvottavista kiinteistönomistajista havaittavissa enemmän sekaannusta lainsäädännön vaatimuksiin nähden, vaikka lainsäädännön muutoksessa haettiin osaltaan juuri selkeyttä. Hankaluutena tuntui olevan ainakin vesistön määrittely, erityisesti pienempien vesistöjen kohdalla. Myös 100 metrin sääntö tuntui olevan joillekin hieman hankala. Toisaalta lähes kaikki neuvotut tuntuivat kuulleen jotakin kevään lainsäädännön muutoksesta. Uudistunut jätevesilainsäädäntö tuntui aktivoineen erityisesti kesämökkien omistajia selvittämään, täyttääkö mökin jätevesijärjestelmä nykyiset vaatimukset ja mitä parannuksia heidän pitäisi tehdä ja minkälaisella aikataululla. Osa kiinteistönomistajista oli myös epätietoisia siitä, muuttuivatko varsinaiset puhdistusvaatimukset. Myös ikävapautuksen soveltamisesta kyseltiin entiseen tapaan. Osa neuvotuista kiinteistönomistajista tuntui olevan helpottuneita vapautuneesta saneerausaikataulusta. Puheista oli havaittavissa saneerauksen lykkääminen kauas tulevaisuuteen tai sen peruminen kokonaan, vaikka sitä olisi ehditty jollakin tasolla jo alkaa suunnittelemaan.

Vuoden 2017 neuvonnan kokemusten perusteella neuvontatarve ei ole lainsäädännön uudistamisen yhteydessä poistunut, vaan puolueettomalle neuvonnalle tuntuu olevan edelleen tarvetta sekä haja-asutusalueen asukkailla että kesämökkien omistajilla.

Yhteenveto KVVY:n jätevesineuvonnasta kunnittain Pirkanmaalla vuosina 2008-2017

Yhteenveto KVVY:n jätevesineuvonnasta vuosina 2008-2017			
	Yleis- ja kiinteistökohtainen neuvonta		
	Tilaisuutta kpl	hlö osallistunut	Kiinteistöä kpl
Akaa	3	50	86
Hämeenkyrö	7	226	214
Ikaalinen	7	203	452
Juupajoki	4	74	169
Kangasala	3	57	216
Kihniö	4	145	120
Lempäälä	3	91	277
Mänttä-Vilppula	3	72	47
Nokia	5	91	398
Orivesi	10	298	504
Parkano	7	205	201
Pirkkala	2	127	0
Punkalaidun	4	98	157
Pälkäne	10	228	240
Ruovesi	8	264	196
Sastamala	8	246	164
Tampere	29	1286	317
Urjala	7	202	213
Valkeakoski	6	161	104
Vesilahti	12	299	263
Virrat	10	240	223
Ylöjärvi	9	252	220
Yhteensä	161	4915	4781

Lainsäädäntö muuttui 3.4.2017

– jätevesien puhdistusvaatimukset säilyivät

LUONTO JA
NAAPURIT KIITTÄÄ
HYVIN TOIMIVAA
JÄRJESTELMÄÄ!

Jätevedet tulee puhdistaa tehokkaasti kaikilla alueilla

- Puhdistuksen perustaso fosforin, typen ja orgaanisen aineen osalta on määritelty lainsäädännössä
- Kunnat voivat määrätä alueellisesti perustasoa tiukempia vaatimuksia

Ennen vuotta 2004 rakennetuilla kiinteistöillä on siirtymäaika saneerausten tekemiselle

Alle 100 m vesistöstä ja pohjavesialueet

- Järjestelmät on oltava kunnossa **31.10.2019** mennessä
- Määräaikaan voi hakea kunnasta lykkäystä, jos kuormitus on huomattavan vähäistä tai toimet kohtuuttoman kalliita ja teknisesti vaativia

Yli 100 m vesistöstä (esim. järvet, joet ja purot)

- Saneerausajankohdan voi valita itse
- Saneeraus on tehtävä **viimeistään** vesi- ja viemärijärjestelmään kohdistuvan remontin tai muun isomman luvanvaraisen peruskorjauksen yhteydessä

- Uudistuneissa säädöksissä painotetaan erityisesti ammattitaitoisen suunnittelun merkitystä
- Järjestelmän säännöllinen hoito ja huolto ovat edellytys puhdistamon hyvälle toiminnalle ja järjestelmän pitkälle käyttöiälle

JÄRJESTELMÄN
KÄYTTÖIKÄ ON
15–25 VUOTTA.
UUSI AJOISSA!

KVVY

Lisätietoa jätevesistä
kvvy.fi/jatevesi

Tiedotteen on tehnyt KVVY ry huhtikuussa 2017 osana Hämeen ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten rahoittamia jätevesineuvontahankkeita.

Jätevesineuvoja on arvioinut kiinteistönne jätevesijärjestelmän toimintakunnon KVVY:n neuvontahankkeissa vuosina 2010–2016. **Järjestelmän on todettu tarvitsevan saneerausta.** Kevään 2017 lainsäädäntömuutokset eivät vaikuta neuvojan arvioon ja suosituksiin, koska puhdistusvaatimuksia ei muutettu.

Jätevesijärjestelmän uusimista varten haetaan lupa kunnasta. Hakemuksen liitteenä tulee olla ammattilaisen tekemä suunnitelma.

Jätevesisuunnittelijoiden yhteystietoja: kvvy.fi/osaajia

Lupa-asiat ja paikalliset määräykset: **kunnan rakennus- ja ympäristövalvonta**

Jätevesineuvontaa syyskuun 2017 loppuun asti: kvvy.fi/jatevesi

Yli 100 m vesistöstä:
Viimeistään luvanvaraisen remontin yhteydessä

100 m

75 m

50 m

25 m

Alle 100 m vesistöstä ja pohjavesialueilla:
30.10.2019 mennessä

Kiinteistönomistaja
Kaarina Maununtyttären tie 5555
99999 Kangasala

Järvi, joki, puro tai muu vesistö

Kysy jätevesineuvojalta:
Lauri Sillantie
050 570 9511
lauri.sillantie@kvvy.fi

KVVY

Vastaa myös Suomen ympäristökeskuksen kyselyyn neuvonnasta
www.kvvy.fi/jvkysely

Yhteenveto hankkeen tiedotustoimista

Hankkeen julkaisemat juttuvinkit ja tiedotteet		
Julkaisupäivä	Jakelu	Tiedotteen otsikko
20.4.2017	Mediat, Kunnat, Muu, Face	Valtakunnallinen jätevesiviikko käynnistää neuvontakauden
28.4.2017	Mediat, Kunnat, Muu, Face	Jätevesiasiat kuntoon myös mökillä
31.5.2017	Lempäälä-Vesilahden Sanomat	Jätevesineuvontaa saatavilla
15.6.2017	Pirkanmaan mediat, Face	Vain huollettu jätevesijärjestelmä toimii hyvin
4.7.2017	Pirkanmaan mediat, Face	Mökilläkin jätevedet kuntoon
13.7.2017	Urjalan Sanomat	Tule tapaamaan jätevesineuvojaa
14.7.2017	UutisOiva	Jätevesineuvontaa Ikaalisten torilla 26.7.
4.9.2017	Pirkanmaan mediat, Face	Jätevesijärjestelmän uusimisesta ei tarvitse suoriutua yksin
Hankkeesta tehdyt lehtijutut		
Julkaisupäivä	Lehti/Radio/Muu kanava	Lehtijutun otsikko/Radio-ohjelma/Muu
24.4.2017	Nokian Uutiset	Jätevesiviikko aloittaa neuvontakauden
26.4.2017	Kangasalan Sanomat	Haja-asutusalueella lähes joka toisella kiinteistöllä tarvetta jätevesiremonttiin
22.6.2017	Kurun Lehti	Vain huollettu jätevesijärjestelmä toimii hyvin
7.7.2017	Nokian Uutiset	Kallista ei tarvita, kun kulutus on vähäistä
9.7.2017	Valkeakosken Sanomat	Imeytys ei enää kauan riitä, jos rantamökillä on suihku ja tiskikone
12.7.2017	Lempäälän-Vesilahden Sanomat	Rantamökkiä jätevedet kuntoon
10.8.2017	UutisOiva	Jätevesilaki koskee erityisesti rantamökkejä
17.8.2017	Urjalan Sanomat	Urjalan järvien hoito kaipaa yhteistyötä
6.9.2017	Lempäälän-Vesilahden Sanomat	Jätevesijärjestelmän uusimisesta ei tarvitse suoriutua yksin

Yhteenveto hankkeen yleisneuvontatapahtumista

Yleisötilaisuudet ja neuvontapisteet					
Tilaisuude	Tilaisuuden tyyppi	Kunta	Tarkempi paikka	Tilaisuuden nimi ja kuvaus tapahtumasta	Osallistujamäärä
17.5.2017	Kylmä neuvontapiste	Parkano	Kovesjoen koulu	Kovesjoen valuma-aluekunnostuksen tilaisuus	
5.6.2017	Neuvontapiste	Tampere	Tammelantori	Ympäristötori	18
9.6.2017	Neuvontapiste	Vesilahti	Tori	Ympäristötori	6
10.6.2017	Kylmä neuvontapiste	Ikaalinen	Luhalahden Huopion kylä	Huopion markkinat	
10.6.2017	Kylmä neuvontapiste	Lempäälä	Tori	Ympäristötori	
13.6.2017	Kylmä neuvontapiste	Tampere	Yliopisto	Vesistökuunnostuspäivät	
14.6.2017	Yleisötilaisuus	Tampere	KVVY	Tietoisku Vesistökuunnostuspäivillä	13
1.7.2017	Kylmä neuvontapiste	Ikaalinen	Luhalahden Huopion kylä	Huopion markkinat	
21.7.2017	Neuvontapiste	Urjala	Tori	Kesätori	18
26.7.2017	Neuvontapiste	Ikaalinen	Tori	Kesätori	23
4.8.2017	Kylmä neuvontapiste	Valkeakoski	UPM parkkipaikka	UPM biotalouskiertue jossa KVVY mukana	
15.8.2017	Yleisötilaisuus	Urjala	Säätiötalo	Järvi-ilta	56
					134
	Yleisötilaisuus	2			
	Neuvontapiste	4			
	Kylmä neuvontapiste	6			
		12			